

VA-handlingsplan

Bilaga 4

Begreppsförklaring

Laholms kommun

Begreppsförklaring

ABVA - Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen. Kommunala bestämmelser som reglerar fastighetsägarens brukande samt VA-huvudmannens rättigheter och skyldigheter.

Akvifer - Berggrund eller andra geologiska skikt med tillräcklig porositet och genomsläpplighet för att medge antingen en betydande ström eller uttag av grundvatten.

Allmän vatten- och avloppsanläggning (Allmän VA) - En VA-anläggning över vilken en kommun eller kommunalt bolag är huvudman (ansvarar) och som har ordnats och används för att uppfylla huvudmannens skyldighet enligt vattentjänstlagen (LAV). I en allmän VA-anläggning ingår ledningsnät, pumpstationer samt andra anordningar som krävs för att anläggningen ska fungera på avsett sätt.

ARV - Avloppsreningsverk.

Avloppsvatten - Ett gemensamt namn på dagvatten, dränvatten och spillvatten.

Avrinningsområde - Ett landområde, inklusive sjöar, där vattnet dräneras och rinner till samma vattendrag.

BDT-vatten - Bad-, disk- och tvättvatten, benämns även gråvatten.

BOD - Biochemical Oxygen Demand (Biologisk syreförbrukning), används som mått på innehåll av lätt nedbrytbart organiskt material i vatten.

BOD7 - Biologisk syreförbrukning i vatten, bestämd under 7 dygns laboratorietest.

Bräddning - En bräddning innebär ett tillfälligt utsläpp av orenat eller ofullständigt renat avloppsvatten som släpps ut från ledningsnät eller avloppreningsanläggning och som inte leds via den provtagningspunkt som används för behandlat utgående avloppsvatten.

BSAP - Baltic Sea Action Plan, handlingsplan för skydd av Östersjön.

Cirkulära flöden - Genom att rena och återanvända vatten skapas ett flöde i VA-systemet som gör det möjligt att använda vatten fler gånger. Helt slutna cirkulära system gör det möjligt att återanvända vatten om och om igen.

Dagvatten - Tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, till exempel regnvatten, smältvatten, framträngande grundvatten.

Dagvattenanläggning - I detta dokument avses en anläggning för fördröjning och/eller rening av dagvatten.

Detaljplan - Plan för hur mark och vatten ska användas inom ett mindre område, från enstaka fastighet till mindre stadsdel.

Driftkostnad - Årlig kostnad för att driva en anläggning, i form av till exempel kemikalier, el och personal.

Dräneringsvatten - Vatten som samlas upp under markytan och leds bort, till exempel vid dränering av mark och husgrunder.

Distributionsanläggning - Anläggning för distribution av dricksvatten. Sådan del av en anläggning som avser rörledningar, pumpar, reservoarer eller liknande rörutrustning.

Dricksvatten - Vatten som är avsett för dryck, matlagning, hygien och andra hushållsgöromål och som uppfyller Livsmedelsverkets krav

Enskild vatten- och avloppsanläggning (Enskild VA) - En VA-anläggning som inte är ansluten till den allmänna VA-anläggningen. För den enskilda anläggningen ansvarar den eller de fastigheter som nyttjar anläggningen.

Fastighet - En fastighet är ett mark- och/eller vattenområde eller en volym som är fast egendom med tillhörande fastighetstillbehör (till exempel byggnader, andra anläggningar och växtlighet). Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knutet till fastigheten och inte till fastighetsägaren och består så länge fastigheten består.

Fastighetsägare - Ägare till en fastighet. Enligt vattentjänstlagen jämställs tomträttshavare och ägare till byggnad eller anläggning som tillhör annan än fastighetsägaren, till exempel en arrendator, med fastighetsägare.

Gemensamhetsanläggning - En anläggning som flera fastigheter har behov av och som tillgodoser ändamål av stadigvarande betydelse för fastigheterna.

Grundvatten - Allt vatten som finns under markytan i den mättade zonen och som står i direkt kontakt med marken eller underliggande jordlager.

Grundvattentäkt – Brunn där vattnet tas ur grundvattnet.

Grundvattenförekomst - En avgränsad volym grundvatten i en eller flera akviferer.

HELCOM - Helsinki Commission - Baltic Marine Environment Protection Commission. Miljökonvention för Östersjöområdet, inklusive Kattegatt. Behandlar frågor om övergödning, spridning av miljöfarliga ämnen och skydd och bevarande av den biologiska mångfalden i havet.

Kapitalkostnad - Årlig kostnad för att finansiera en investering.

KS - Kommunstyrelsen.

KF - Kommunfullmäktige.

Kombinerat system - Avloppssystem där dagvatten och spillvatten avleds i samma ledning.

LAV - Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

LBVA - Laholmsbuktens VA AB.

Ledningsnät avlopp - Begreppet omfattar de avloppsanläggningar som inte tillhör reningsverket, till exempel avloppsledningar, pumpstationer.

Ledningsnät dagvatten - Begreppet omfattar de dagvattenanläggningar som inte tillhör reningsanläggning för dagvatten, till exempel dagvattenledningar, pumpstationer.

Ledningsnät vatten - Begreppet omfattar de dricksvattenanläggningar som inte tillhör vattenverket, till exempel vattenledningar, tryckstegringsstationer, samt låg- och högreservoarer.

LOD - Lokalt Omhändertagande av Dagvatten. Innebär att dagvatten tas om hand där det bildas, exempelvis genom att det används för bevattning, infiltreras i marken eller fördröjs i damm.

LOVA - Statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt som bidrar till att miljö kvalitetsnormer uppnås. Kan sökas av kommuner eller ideella föreningar. Förmedlas av länsstyrelsen.

LTA - Lätt trycksatt avlopp. Med ett LTA-system/tryckavlopp behövs inte självfall för att transportera avloppsvattnet till det kommunala avlopps nätet.

Hushåll - Enhet av människor som delar bostad.

Infiltrationsanläggning - Reningssteg i en avloppsanläggning som huvudsakligen utnyttjar den naturliga jorden på platsen för rening.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) - Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel med syfte att reglera utsläpp som kan ha skadliga effekter för människor och/eller naturen. En miljö kvalitetsnorm kan anges som en halt, ett värde eller alternativt med en beskrivande text och omfattas av ett tidskrav då normerna ska vara uppfyllda. En miljö kvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt.

MB - Miljöbalken (1998:808).

MBN - Miljö- och byggnadsnämnden.

Minireningsverk - Mindre reningsverk, oftast enskild anläggning, för en eller ett fåtal fastigheter.

Nederbördspåverkan

Direkt - Flödesökning i samband med nederbörd orsakad av direkt anslutna hårdgjorda ytor såsom tak- och asfaltytor. Denna flödeskomponent svarar ofta för mindre än 10 % av den årliga tillskottsvattenmängden, men bidrar oftast i störst grad till bräddnings- och översvämningsproblematik av olika slag.

Indirekt - Flödesökning i samband med regn som överskrider det som kan förklaras med direkt anslutna ytor. Exempelvis överläckage av dagvatten från otäta dagvattenledningar till otäta spillvattenledningar. Vanligt förekommande på både kommunala och privata ledningsnätet.

Nyinvestering - En investering som adderar en funktion till en anläggning.

Nödavlopp - Används vid utsläpp av avloppsvatten vid haveri eller underhållsarbete, till exempel på grund av strömavbrott, brott på huvudledningar eller spolning av ledningar.

Omvandlingsområde - Fritidshusområde som successivt övergår till permanent bostadsområde.

Ovidkommande vatten - Samlingsbegrepp för vatten som utöver spillvatten avleds i spillvattenförande avloppsledning. Tillskottsvatten kan vara dagvatten, dränvatten, inläckande sjö och havsvatten eller dricksvatten.

PBL - Plan- och bygglag (2010:900).

Personekvivalent (Pe) - Personekvivalent är ett mått på den mängd syre som går åt för att bryta ner det organiska material som en människa producerar på ett dygn. Måttet anges som BOD7 och är cirka 70 gram/dygn och person.

Projektkostnad - Personalinsats/kostnad alternativt inköpt tjänst för att genomföra ett projekt, såsom utredning, tillståndsprövning, beställarombud med mera.

REACH - (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals), formellt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

Recipient - Vattenförekomst som tar emot spill- eller dagvatten med eller utan föregående rening.

Reinvestering – En investering som återskapar ett nyvärde (reovering).

Relikt vatten - Havsvatten från tiden kring den senaste inlandsisens avsmältning som förekommer i de områden som befinner sig under högsta kustlinjen, det vill säga områden som varit täckta av salt/bräckt vatten.

Resiliens - Resiliens är kapaciteten hos ett system, vare sig det är ett ekosystem, en stad eller en ekonomi, att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. Det handlar om motståndskraft och anpassningsförmåga samt om förmågan att vända chocker och störningar, som en finanskris eller klimatförändringar, till möjligheter till förnyelse och innovativt tänkande.

REVAQ - Ett certifieringssystem med syfte att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk, skapa en hållbar återföring av växtnäring samt att hantera riskerna på vägen dit. Certifieringen innebär att reningsverket bedriver ett aktivt och strukturerat uppströmsarbete, arbetar med ständiga förbättringar och är öppen med all information.

Råvatten - Obehandlat grund- eller ytvatten avsett att användas som dricksvatten.

Samfällighet - Mark, anläggningar, rättigheter med mera som gemensamt tillhör flera fastigheter.

Servisledning - Ledning som sammanbinder en fastighet med det allmänna ledningsnätet förbindelsepunkt.

SGU - Sveriges Geologiska Undersökning, expertmyndighet för frågor om berg, jord och grundvatten.

Slamavskiljare - Används som förbehandling vid rening av avloppsvatten. I slamavskiljaren avskiljs grövre partiklar i avloppsvattnet.

Sluten tank - Avloppsanläggning som består av en större tank dit avloppsvattnet leds.

Spillvatten - I regel förorenat vatten från hushåll, industri med mera. Med spillvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning. Hushållsspillvatten består av WC-, bad-, disk- och tvättvatten.

Stenkista - En anläggning bestående av en samling stenar under mark. Möjliggör lagring och infiltration av vatten (exempelvis dagvatten) i mark. Ej godkänt reningssteg för spillvatten.

Svenskt Vatten - Branschorganisation för Sveriges VA-huvudmän.

Särtaxa - En egen taxa som pga. särförhållanden har upprättats för en del av ett verksamhetsområde inom kommunen. Särtaxan kan tas ut som både anläggnings- och brukningsavgift. Särtaxa innebär att en högre eller lägre avgift tas ut jämfört med normaltaxan.

Tillskottsvatten - Vanligtvis dagvatten, dränvatten, inläckande sjö och havsvatten eller dricksvatten som genom felkopplingar och inläckage belastar spillvattenledningar och avloppsreningsverk.

Trekammarbrunn - Slamavskiljare för spillvatten från enskilda avlopp.

VA - Vatten- och avlopp. Omfattar dricksvatten och spillvatten samt vanligtvis även dagvatten och dränvatten.

VA-anläggning (Vatten- och avloppsanläggning) - En VA-anläggning som har till ändamål att tillgodose behovet av dricksvatten och/eller avlopp för bostadshus eller annan bebyggelse.

VA-försörjning - Ordnanande av dricksvatten och spillvatten samt vid behov dagvatten och dränvatten.

VA-huvudman - Huvudman är den som låter bygga och därmed äger VA-anläggningen (2§ vattentjänstlagen). Det kan vara kommunen själv eller en annan organisation, till exempel ett aktiebolag, men kommunen måste ha ”rättsligt bestämmande inflytande” över VA-anläggningen. Inom Laholms kommun är Laholmsbuktens VA AB VA-huvudman.

VA-kollektiv - Samtliga fastighetsägare inom kommunens verksamhetsområden för VA.

VA-plan - Beskriver kommunens nuläge, förutsättningar, behov, riktlinjer och åtgärdsplan gällande VA i kommunen.

VA-policy - Anger riktlinjer för hur kommunen ska jobba med VA.

VA-taxa - Anger kommunens avgifter för tillhandahållande av allmänna vattentjänster inom verksamhetsområdena. Avgifterna tas ut dels som en anläggningsavgift (engångsavgift) och dels som en brukningsavgift (återkommande avgift baserad på förbrukning).

VA-verksamhet - Verksamhet som bedrivs för att tillhandahålla dricksvatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten och dränvatten.

VA-översikt - Beskriver kommunens nuläge, förutsättningar och behov gällande VA.

Vattenförsörjning - Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.

Vattenresurs - Allt ytvatten: havet, sjöar, åar och bäckar och grundvattenmagasin som finns i marken i grusavlagringar och sprickor i berggrunden.

Vattenskyddsföreskrifter - Föreskrifter om hur vattentäkten ska skyddas för att över tid kunna användas som vattentäkt.

Vattenskyddsområde - Ett av länsstyrelse eller kommun inrättat geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt, antingen för en existerande vattentäkt eller möjlig framtida vattentäkt.

Vattensmart - Att vara vattensmart är att stanna upp och ifrågasätta hur vi använder dricks-, dag- och spillvatten. Att strävar efter cirkulära flöden där vattnet kan återanvändas en eller flera gånger innan det går till reningsverket eller ut i havet. Att hjälpas åt inom kommunen, tillsammans med invånare, besökare och företag att hushålla bättre med vattnet.

Vattentäkt - Vattenförekomst som utnyttjas för vattenförsörjning.

Vattentjänster Vatten- och avloppsförsörjning.

Vattenverk - I ett vattenverk renas eller behandlas vatten från grundvatten eller ytvatten till dricksvatten.

Verksamhetsområde - Allmänna vatten- och avloppstjänster bedrivs inom ett fastställt geografiskt område (verksamhetsområde) inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Verksamhetsområde beslutas av kommunfullmäktige.

VISS - Vatten Informations System Sverige, en databas som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs och vattenmyndigheten.

Ytvatten - Begreppet omfattar sjöar, magasin, åar, floder, kanaler, vatten i övergångszon eller kustvattensträckor.

Ytvattentäkt - Vattentäkt där vattnet tas ovan mark, vanligtvis från sjö.

Översiktsplan (ÖP) - Kommuntäckande plan som redovisar grunddragen i kommunens mark- och vattenanvändning samt framtida bebyggelseutveckling.

Överföringsledning - Längre ledningar med huvudsakligt syfte att överföra till exempel vatten eller avlopp mellan förbrukare/konsument och vatten-/avloppsverk på annan geografisk plats.